

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

november 2011 nr. 10 (132)

TÄNA LEHES

Kihnu käsitööd hakatakse müüma Tallinna vanalinnas

Vallavanem osales tuuleenergia konverentsil

Kihnu tuleb kauaoodatud hambaravikabinet

Metsamaal läheb kõrvalhoonete ehituseks

Mark Soosaar analüüsib Kihnu ja Manija ehitustavasid

Tilk tõrva kalurite meepotti

Viiulifestival tõi külalisi üle Eesti

Varuge soodsalt talvine kütusevaru

Kui puudõl kaua lehed piäl ond ning ruõsid õitsõma akkavad, siis tulõb käre tali

Eks me peame siis taas karmi talvega leppima, nagu ennustab Kihnu vanasõna. Aga seni saame sellest erakordselt soojast ja päikselisest sügisest ainult rõõmu tunda.

Foto õitsvatest roosidest on tehtud hingedekuu 4. päeval Kihnu koolimaja ees.

Vallavanem osales tuuleenergia konverentsil

Vallavanem Ingvar Saare osales 20. – 21. oktoobril Eesti Tuuleenergia Assotsiatsiooni korraldatud rahvusvahelisel tuuleenergia konverentsil, kus vahendati teemakohaseid teadmisi ja kogemusi.

Konverentsil võtsid tuuleenergia aktuaalsetel teemadel sõna paljud kohalikud ja välisesinejad, peamiselt tuuleenergia alal tegutsevate Rootsi ettevõtete esindajad.

Ingvar Saare rääkis, et teda huvitas eelkõige, kuidas suhtuvad Rootsis tuuleparkidesse kohalikud omavalitsused, mille piirkonnas pargid asuvad ja inimesed, kes seal elavad, ning kas neid kuidagi rahaliselt toetatakse. Selgus, et otsetoetuste süsteemi ei ole, kuid arvestatakse nende maaomanike huvidega, kes jäävad tuuli-

kute joonistatud varjuringi. Küll aga töstab tuuleparkide rajamine kohalike omavalitsuste tulu, sest see toob hulgaliselt töökohti majutajatele, toitlustajatele, tehnikutele, transpordiga tegelejatele. „Samuti saab kogukond läbi mittetulundusühingu otsest hüve ehk raha, mis suunatakse väärt projektidele, näiteks haridusele, tarristule,“ rääkis Saare. Tema sõnul suhtuvad rootslased tuuleparkidesse pigem positiivselt ja leiavad, et see on parem kui tuumajaam või kaevandused.

Konverentsist võtsid osa ka Eesti Energia esindajad ning jätkuvalt on plaan rajada tuulepark Kihnu saarest kümne kilomeetri kaugusele merre lõuna ja edela suunal. Kui varem räägiti aastastest 2015-2016, siis nüüd oli ajaline tärmin nihkunud 2018.-2019. aastasse.

Saare sõnul puudub Eestis

kogemus, kuidas mõjutab tuuleparkide rajamine loodust, linnustikku ja kalavarusid – nende uuringute tegemine seisab ees. See, kas Kihnu lähiste tuulepark tuleb, sõltubki selle mõjust loodusele, kohaliku omavalitsuse ega elanike arvamusega ei arvestata, kuna park tuleb merre. Merealade kohta arvamuse avaldamine ei ole kohaliku omavalitsuse pädevus.

Vallavanem ütles, et kuna sotsiaalmajandusliku mõju kohta hinnangud puuduvad, on tema jaoks kõige häirivam visuaalne reostus. „Tuulikud tulevad küll kaugemale ning on näha väiksel, kuid samas on neid palju. Ei kujuta ette, kui terve silmapiir on tuulikuid täis,“ ütles ta. Praeguste plaanide järgi kavatakse Eestis Energial rajada Kihnu lähiste 150 tuulikut.

Anu Saare

Kihnu saab hambaravikabineti

◆ Kauaoodatud hambaravikabineti avamine Kihnu on saamas reaalsuseks, sest raha selle sisustamiseks on olemas.

Kihnu vallavalitsus on kuulutanud välja pakkumise Kihnu hambaravikabineti sisustamiseks vajalike seadmete ja mööbli. Riigieelavest rahastatavast väikesaarte ravikabineti sisustamiseks kuni 40 000 eurot, vajalik on vallapoolne 15-protsendiline omaosalus.

Vallavanem Ingvar Saare sõnul saavad kihnlased kodus saarel hambaid ravida uue aasta esimestel kuudel. Kui raviks vajalikud seadmed ja mööbel on olemas, on hambaarsti leida juba lihtsam.

Seni ongi hambaravikabineti avamine jäänud selle taha, et otsitud on sellist hambaarsti, kes tuleks oma tehnikaga.

Nüüd annab vallavalitsus tervisekeskuses avatava hambaravikabineti tulevasele hambatohtrile rendile. Kihnu inimeste elu muutub tunduvalt mugavamaks, kui ei pea enam linna hambaarstile sõitma.

Kihnu ei jää ka perearstina, sest peaarst Enn Vellend jätkab. Kõik osapooled on valmis lepingut aasta võrra pikendama.

Kihnu Leht

TEATED

◆ Sotsiaalnõunik ja tervisekeskuse juhataja Ene Laine on haiguslehel.

Probleemide korral pöörduda sekretär Kristel Nazarovi ja tervisekeskusega seotud küsimustes vallavanem Ingvar Saare poole.

◆ Tervisekeskuses on endiselt müügil kinkekaardid massööri teenustele.

Hea kingitus sõbrale või lähedasele, kellest hoolid.

Kihnu pärimuskultuuri keskuses Metsamaal algab lähiajal ehitus - alustatakse kõrvalhoonete rekonstrueerimist.

Kihnu Kultuuriruumi juhi Mare Mätase sõnul tehakse korda kuur, saun koos väliköögiga, kelder ja ait.

Oulisemaks peab ta, et

korda saab vana kivihoone, kus asuvad saun ja väliköök. Praegu on see hoone ümber kukkumas ega peaks ilma köpitsemiseta kaua vastu.

Metsamaa talu juurde kuuluv ait, mis asub vael maa-tükil, teiseldatakse talu territooriumile.

Raha ehitustöödeks saadi

Leader programmist - 36 tuhat 606 eurot. Vajamineva omaosalusena eraldas Kihnu vald Metsamaa rekonstrueerimiseks 2350 eurot.

Lepingu järgi peaksid ehitustööd lõppema 30. aprillil ja järgmisel suvel on külastajatele avatud kogu talu kompleks.

Kihnu Leht

Arvutikoolitused jätkuvad

◆ Kuna Vaata Maailma Sihtasutuse seatud eesmärk koolitada üle Eesti 10 000 inimest on selleks aastas täidetud, siis projekti- ja sponsorrahade eest sellel aastal enam Kihnus arvutikoolitusi ei toimu.

Kuna septembrikuu lõpus Kihnus toimunud arvutikoolitus peeti täismajale, tegi valavalitsus ettepaneku - oma rahade eest uus koolitus korraldada. See leiab aset Kihnu koolimaja arvutiklassis novembrikuu lõpus. **Registree-ruda saab kuni 18. novembrini** vallasekretäri telefonil 446 9910. Arvestame 10-11 inimesega ning kui soovijaid on rohkem, pääsevad koolitusele need, kes varem registreerivad.

Koolitus on mõeldud algajatele ning käsitleb järgmisi teemasid:

- Algteadmised arvutist - millest arvuti koosneb ning millised lisaseadmed arvuti-ga ühenduvad.
- Töö alustamine ja lõpetamine arvutiga.
- Operatsioonisüsteem Microsoft Windows - mida me seal teha saame ja kuidas tegema peame.
- Tekstitöötlus - klaviatuuri kasutamine, klahvide tähendused, tekstidokumendi vormistamine.
- Algteadmised internetist - mis on internet, veebilehede vaatamine/kasutamine, info leidmine otsingumootorit kasutades.
- Elektronpost - kasutajaks registreerumine, postkasti kasutamine, kirjade saatmine/ vastu võtmine.

Loomulikult vastan teistele teemakohastele küsimustele ning olen koolituse sisulise poole osas ettepanekutele avatud.

Vallasekretäri telefonil ootaks infot ka inimestelt, keda huvitaksid edasijõudnute koolitused. Seega inimestelt, kellel algkoolituse teemad on juba omandatud. Siis oskaks ka tulevikuks plaane teha.

Toomas Rämman

Rõõm ehitamisest

Huvi osta Kihnus maastükk ja ehitada siia suvila, võib-olla isegi saarele päriselt elama asuda, on jätkuvalt elav. Ükski seadus ei tee selleks piiranguid ei Eesti ega ka teiste Euroopa Liidu kodanikele. Ja miks peakski? Nii nagu kui paljud kihnlased on endale uue kodu leidnud mandril või hoopis mõnes ookeaniäärses suurlinnas, nii on inimeste vaba liikumine avanud Kihnu väravad mõlemal suunal. Kuidas kujunenud olukorras hoida Kihnu ja Manija looduse ning elukeskkonna omapära, millel rahvusvaheline tunnustus lausa UNESCO tasemel?

Vähe jäädvustatud ehituskunst

Üheks rahvuskultuuri tunnusjooneks on kindlasti ehituskunst. Valdikond, mida Kihnu puhul on ülekohatuselt vähe uuritud ja jäädvustatud. Kaks eesti talu arhitektuuri korüfeed – Tamara Habicht ja Karl Tihase – on oma mahukates monograafiates maininud Kihnut vaid mõnel üksikul korral, pilte ning jooniseid Kihnust leiab nende suurteostes vähem kui ühe-käe-sõrmi.

Üht-teist on siiski talletatud. Eesti Rahva Muuseumis hoitakse paarikümnet fotot Kihnu ning Manija ehitistest, samuti Theodor Saare kirjeldusi kodusaares aidast, saunast ja suveköögist.

Kihnu muuseumi fotokogu ning Jaan Oadi maalide põhjal, ka vanemate inimeste mälestuste järgi on veel võimalik Kihnu ehitusmeisterite loomingu piirjooni taastada.

Samas on selle vähese alusel väga raske välja töötada soovitusi uusehitusteks. Muutunud arusaamised mugavustest ja kihnlase avardund maailmapilt, uued ehitusmaterjalid ja tehnoloogiad loovad võimalusi hoopis individualistliku-

Loo autor oma Kase talu kuuri roogkatuse harja lõpetamas. See on endises kihnasemal seovad harja horisontaalsed malgad, mis hoiavad meretuulte vallas katuse

maks ehitustegevuseks.

Seda, et Kihnu saarestiku omapära ei kaoks, on vaja midagi kindlasti ette võtta, tõesid pea kõik konverentsist „Kihnu ehituskunsti traditsioonid ja minevik” osavõtjad.

Arhitekt Jaak Huimerind, kes on projekteerinud Saare talu uushoonestuse ja Kihnu muuseumi renoveerimise, soovitas välja töötada eluhoone korduvkasutuse projekti.

Kihnu endine vallaarhitekt Jaak-Adam Looveer (Kolde eluhoone projekti autor) arvab, et lähtealuseks võiks olla ajalooline rehielamu, kus ühe katuse alla on paigutatud palju erinevaid funktsioone. Argu lugejad siinkohal valesti mõistku, jutt pole veneaegsest tüüpprojektist, pigem üldpõhimõttest, mis hoiaks elus stiiliühtsust ja samas oleks saarelise eluviisi juures võimalikult otsarbekas.

Sedasorti ideekavandite võistluse korraldab Eesti Arhitektide Liit lähemal ajal

Lahemaa rahvuspargi jaoks ning miks mitte kaasata loomeliitu ka Kihnu ning Manija ehituslikku kujundamisse?

Sobimatud hooned väärtuslikus miljöö

Kihnu valla arendusnõunik Mari Metsa pildiseeria saarele kerkinud uusehitustest veenis, et kuigi autorteks on olnud rida Eesti tipparhitekte, pole saavutatud head kooskõla ei naabermaade ega ka külamiljöoga üldisemalt.

See pole üksnes Kihnu häda, pigem on tegemist üleriigilise probleemiga. Ka linnades näeme me üsna sageli arhitektide-eneiseimetlejate jõulisi vallutusi: „Mina olen siin, minu maja valitseb nüüd seda tänavat (vahel isegi kogu linnasüdant!)” Kust tuleb taoline jultumus, pole minu võimuses teada. Juhul, kui moekarjatus on tellija soov, siis on ilmselt tegemist harimatusega.

Kui aga arhitekt tellija egotseentrilise ihaga või halva

nu stiilis. Mujal Eestis levinud haripuude
use hästi kindlalt paigas. Foto: Svea Aavik

maitsega kaasa läheb, siis on tegemist õnnetusjuhtumiga, kus koos diplomiga pole kaasa antud haridust. Vaadake veel kord ringi ja tunnistagem – siin-seal Eestis kerki-
vad ajaloolisse ja väga väärtuslikku miljõosse täiesti sobimatud hooned inimeste vähesest haritusest.

Kihnu Instituut püüab anda oma panuse, et teadmised Liivi lahe saarte ehituskunsti ajaloo, positiivsed kogemused teistelt Läänemere saartelt (Muhumaa, Ahvenamaa, Bornholm), jõuaksid nii arhitektide, põliskihnlaste kui siinsete uusasukateni.

Seisneb ju Kihnu ja Manija (samuti Ruhnu) õnnetus selles, et siin on järjepidevus enne teist ilmasõda kehtinud ühtse arusaamisega hoonete otstarbekusest ja ilust katkenud.

Instituut kavandab juba järgmisel aastal alustada kihnu ehitustraditsioone tutvustava ning tänast olukorda analüüsiva raamatu koostamist, mille väljaandmine toimub loodetavasti koostöös

ülalnimetatud muuseumide, arhitektide liidu ning kultuurkapitaliga. Püüame teadvustada kihnapärase ehitusstiili omapära, eriti kohalike materjalide roog ja puit kasutamist minevikus ja väljavaateid traditsioonide taastamiseks tulevikus.

Olen seda meelt, et parimat tulemust ei saavutata mitte piirangute ja kitsendustega, vaid kogukonnasisestest kokkulepetega. Ühisotsusteni jõudmiseks on väga tähtis, et meie kõigi teadmised olust ja võimalikest tulevikuvariantidest oleksid põhjalikud ning põhjendatud.

Ehk lihtsalt välja öeldes – püüame saavutada kokkulepped soovituslikes ehitusmaterjalides ja teatud stiilelementides ning samas jätame hoonete paigutuse, detailid, siselahendused jne iga omaniku ja tema arhitekti vabaks fantaasia hooleks.

Hea näide Pärnust on Seedri tänav, kus legendaarne linnaarhitekt Olev Siinmaa andis ette vaid katusekalde, ehitusjoone ja lipuvarraste kõrguse ning kõik muu jäi vabaks.

Lõpptulemusena sündis üks Eesti kaunemaid tänavaid, kus iga maja on omalaadne ja samas seob neid kõiki ühine stiil. Miks mitte rakendada sama põhimõtet ka Kihnu ja Manija külatänavatel, leppides eelnevalt kokku kolmes-neljas miljõöväärtusi hoidvas põhimõttes? Olgu selleks mõni kohalik ehitusmaterjal (puit, roog?) või stiilelement (piirdeaiad? katusekalle?).

Rõõm ehitamisest on üks elu ilusamaid naudinguid. Ärgu varjutagu seda käsi ja keelud, hoidku meie ehitamisrõõmu head kokkulepped. Siis pärjavad pingutusi ka kaunid tulemused!

Mark Soosaar

P.S. Mia vabanda, et oma luu kirjutasi esti kirjäkiele, aga siellekorra ond sihtgruopp laiõm kui üksi kihnu roegkond.

Kihnlased õpetasid Tartus omi tantse

Oktoobri viimasel nädalavahetusel käisid Kihnu noored Tartus Tiigi seltsimajas viiendat korda peetud Tartu traditsioonilise tantsu festivalil kihnu tantse õpetamas.

Festivali kodulehel kirjutatakse: „Seekordset tantsufestivali läbivaks teemaks olid eesti rahvatantsud ja huvilised said põhjaliku ülevaate tantsudest, mida tantsiti külapidudel 19. sajandi teisel poolel ja 20. sajandi alguses. 21. sajandi alguseni on paljud nendest tantsudest olnud eestlaste jaoks armsad.

Oleks hea, kui nii mõnedki unustatud rahvatantsud ärkaksid oma uuele elule – õpitoad pakuvad selleks rohkelt võimalusi ja äratundmisrõõmu.“

Kihnu puhul on muidugi olukord teine: Kihnu õpitoas õpetati tantse, mida tantsitakse igal Kihnu peol. Seekord käisid Tartus tantsu õpetamas Kallase Alvar, Vana-Roo Maarja, Lepiku Tiia, Kuraga Mari ja Ue-Matu Mare.

Kuraga Mari rääkis Kihnu Lehele, et kõige rohkem huvilisi oligi Kihnu õpitoas.

Traditsioonilise tantsufestivalist võtavad osa Tartu

üliskooli folkloristid ja tantsuhuvilised, kel on tantsusammud ammugi selged. „Kõik mõistsid tantsida, välja arvatud seltskond lätlasti, aga õpetada tuli kihnu poodi tantsimist – see tähendab sellist maadligi ringis tantsimist,“ rääkis Mari.

Kuidas nähakse kihnu tantsu väljaspool?

Väljavõte tantsufestivali kodulehelt: „Kihnust on mereleeri ette võtnud kamp noori, kellel on Kihnu tants sügavalt nii kehas kui ka hinges ja nad soovivad Kihnu tantsu mõnu jagada teistelegi.

Kihnus on tants elu loomulik osa. Juba päris väikesed lapsed tulevad vanematega peole ja hakkavad teiste järgi ringi keskel tantsimist õppima.

Kuigi poisse leidub tantsuringis üha rohkem, on siiski tavaline, et naised ja tüdrukud omavahel tantsivad – nii saab samuti õige tantsumõnu kätte. Kihnlaste tantsud on enamasti rahulikud ja maadligi, kargamist on vähevõitu.

Ometi ei saa Kihnu tantse nimetada tuimadeks – nendes on lihtsalt teatud rahulikkus, väärikus ja loomulikkus.“

Eesti Energia e-teenindus muudeti mobiil-sõbralikumaks

◆ Eesti Energia avas mobiiltelefonidele sobivaks kohandatud e-teeninduse.

Lisaks elektriarvesti näitude teatamisele saab e-teeninduses mobiiliga vaadata arvete seisu, leida infot Eesti Energia klienditeenindustele kohta ja lugeda värskemaid ettevõtte uudiseid.

Eesti Energia e-teenindusest on sel aastal saanud eelistatuid suhtluskanal ettevõtte klientide seas.

„Meie e-teeninduse viimaste kuude statistika on muljetavaldav. Ainuüksi septembri lõpus alanud näiduperioodil võtsime Eesti Energia e-teeninduses klientidelt mõne päevaga vastu 170 000 elektriarvesti näitu.

Usume, et uuendused nagu mobiilidele kohandatud veeb, kliendi personaalne energiaprofiil, energiasäästu soovitusel ning lähiajal lisanduv lepingute sõlmimine tõstavad e-teeninduse populaarsust veelgi,“ kinnitas Eesti Energia juhatuse liige Margus Rink.

Mobiiliga saab Eesti Energia e-teeninduses teatada kuni kolme tarbimiskoha näidud.

Pärast elektriarvesti näitude sisestamist, annab e-teenindus ka kohe tagasisidet selle kohta, kas teatatud näit on korrektne.

Et mobiiliga e-teenindust kasutada, tuleb mobiiltelefonile veebilehitsejaga minna aadressile m.energia.ee või www.energia.ee.

Aadressi www.energia.ee puhul tunneb e-teenindus ise ära, et klient soovib sisse logida mobiiliga ja kuvab tal mobiilidele kohandatud versiooni.

Mobiiltelefonide jaoks kohandatud e-teenindusse saab sisse logida isikukoodi ja elektriarve viitenumbrit või mobiil-id kasutades.

Reimo Raja,
Eesti Energia pressiesindaja

Tilk tõrva kalurite meepott

Nagu kalurid teavad, saatsin ma keskkonnaministariumisse järjekordse kirja vähendada nakkevõrgu silmasuurt.

Mulle saadetud vastus on põhimõtteliselt sama, mis eelmised korrad, vahe on selles, et saatja on teine ja ka ähvardus on teine. Kui eelmised korrad taheti meie suud sulgeda ähvardusega tõsta ahvena alammõõtu, siis nüüd on selleks valitud püügivahendite vähendamise ähvardus. Järjekordselt tuleb tõdeda, et pealinna ametnikud ei tea mitte kui midagi kalapüügist ja jätkuvalt tuuakse argumente teadlaste uuringuid.

Me näeme igal suvel, kuidas neid uuringuid tehakse, nädal aega juulis sulistatakse madalas soojas vees ja sellest tehakse siis järeldused nii ahvena varude, vanuse ja järelkasvu kohta. Ma jätan need väljendid, kuidas sellist teadust nimetada, igapäevaseks valida.

Ma ei teagi hetkel, mida te

ha. Ootan kalurite arvamusi, kas laseme end ministariumi ähvardusest mõjutada, tõmbame kõrvad liduse ja vaatame, kuidas eluvõõrad ametnikud meile pähe istuvad või jätkame võitlust oma õiguste eest.

Loota, et teadlaste ridadele tuleb mõni, kes ka reaalselt kalandusest midagi teaks, oleks vist liiga lapsik, sest õiglased uuringud tuleks läbi viia aasta lõikes. See tähendab ka külmaga merele minekut ja soojas toas arvutiekraani hülgamist. Lihtsam on teha järeldused ühe suvise nädala järgi ja esitada need kui täiuslikud uuringud.

Ministariumi ametnikud võtavad kõike nagunii tõena, sest need on ju „teadlaste“ tehtud. Mis loeb siin mõnekümne kaluri arvamus.

Ma ei tea, mis keeles tuleb keskkonnaministariumiga suhelda, sest eestikeelsest väljendist, et nakkevõrgu silmasuure vähendamine ei suurenda kalapüüki, vaid vastupidi, vähendab, ei suud nad aru saada.

Ministariumi kirjast loete välja, et nakkevõrgust ei saa kalu elusalt merre tagasi lasta, samas loeme pidevalt ajalehest kuidas keskkonnainspektorid lasevad võrkudest elusad kalad merre tagasi. Tekib küsimus, kes siis valetab?

Samuti loete allolevast kirjast, et mitmel pool on mainitud Kihnu ahvenavarusid. Mäletate ju kevadist koosolekut, kus Heli Špilev väitis, et ahven on väga paikne ega rända peaaegu üldse.

Samas süüdistatakse meid kogu Liivi lahe ahvenavarude väljapüügis. Kuidas me seda küll suudame, kui ahven ei rända ja meil on ainult kohalik ahven.

Imelik tundub ka väide: „Lihtne arvutus näitab, et kui 70 mm võrk püüab koguseliselt mõõdulisi ahvenaid ligi 400 g võrguõõ kohta, siis 60 mm võrgu saagis on küll mõõduliste isendite kaal ligi neli korda suurem (kuni 1,8 kg), kuid sellega kaasneb ka arvestatav alamõõdulise kala kaaspüük (ligi 200 g).“ Kihnus toimunud

Kutselise kalapüügi õiguse tasu määrad 2012. aastaks
(See on veel eelnõu ja võib muutuda)

(4) Kalapüügiõiguse tasu määrad Läänemeres kalapüügil kaluri kalapüügiloa alusel Pärnu maakonnas ühe püügivahendi kohta aastas on:

- 1) kastmõrd ehk seisevnot - 128 eurot;
- 2) ääremõrd suu kõrgusega 1 kuni 3 meetrit - 55,10 eurot;
- 3) ühe kerega ääremõrd suu kõrgusega kuni 1 m - 8,71 eurot;
- 4) avaveemõrd - 43,32 eurot;
- 5) rivimõrd ehk angerjarüsa - 0,95 eurot;
- 6) nakkevõrk - 9,95 eurot;
- 7) 100 õngekonksuga õngejada - 0,95 eurot;
- 8) veonoot - 0,95 eurot.

Vaba püügivõimsuse arvelt kalalaevaregistrisse kandmise tingimused ja kord

§ 4. Taotluse lahendamine

(1) Kui nõuetekohastes taotlustes märgitud kalalaevade püügivõimsus kokku ei ületa vaba püügivõimsuse suurust, teeb põllumajandusministarium registrisse kandmise otsuse kõikide nõuetekohastes taotlustes nimetatud kalalaevade kohta.

(2) Kui nõuetekohastes taotlustes märgitud kalalaevade püügivõimsus kokku ületab vaba püügivõimsuse suurust, teeb põllumajandusministarium registrisse kandmise otsuse taotluste hindamise tulemuse alusel paremaks tunnistatud taotlustes nimetatud kalalaevade kohta.

(3) Taotluste hindamise korral eelistatakse esimesena taotlust, mille alusel taotletakse väiksema mootorivõimsusega laeva kalalaevaregistrisse kandmist, ning teisena varem esitatud taotlust.

Kantsler kirjutab

Austatud härra Leas

koosolekul ütles Heli Špilev, et 60 mm katsevõrku neil pole. Kust pärinevad siis sellised andmed? Ja sellistele olemasolevatele jalgadele ministeerium toetuda.

Samuti loete juba mainitud kirjast imelikke väiteid ahvena põlvkondade, kudemise ja väljapüügi kohta.

Kas teile ei tundu kummaline järgmine lause: "Alamõõduni jõudnud ahvenate ekspuaterimine ei ole kalavarude jätkusuutlik kasutamine." Samas võib neid püüda kõigi teiste püügi vahenditega ja siis on see kalavarude jätkusuutlik kasutamine.

Siit järeldus, et võrguga püütud 19 cm ahven hävitab kalavarusid, aga mõrraga, õnnega jne püütud sama suur ahven on igati jätkusuutlik.

Tahaks küsida, millega te, ametnikud, mõtlete, kui selliseid kuldmine paberile muinete.

Milligipärast oli mul lootus, et seekord tuleb ministeeriumist mingi vähemalt loogiline seletus, aga paraku on kõik endine. Kutsuks küll need kõlavate ametinimetustega tegelased külla ja näitaks, milline näeb välja meri, et nad siis tulevikus vähemalt teaksid millest on jutt

Toon välja ka lõigu tuleva aasta püügiõiguste tasude ja kalalaevaregistri kohta. Nagu näha on nakkevõrk ikkagi tõusnud, kakuam on jäänud samaks. Kalalaevaregistri segmendi 4S2 dokumentide sisseviimisega ei maksaks viivitada, sest nagu võite veenduda, otsustab teatud juhul ka kiirus.

Käes on ka viimane kuu, et esitada avaldusi 2012. a püügilubade saamiseks. Tuletan meelde, et 30. november on selleks viimane päev.

Kui kellelgi on häid ideid, kuidas edasi toimetada, ärge hoidke neid enda teada, vaid jagage lahkelt teistega telefonil 5 667 5372 või meiliaadressil mihkel.leas@gmail.com

Mihkel Leas

Põhiseaduse § 5 ütleb, et Eesti loodusvarad ja loodusressursid, sh kalavarud, on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada ja majandada säästlikult. Kalavarude säästliku kasutamise korraldamiseks reguleerib riik kalapüüki kalapüügiseaduse ja selle alusel koostatud Vabariigi Valitsuse ning keskkonnaministri määrustega. Vastavalt kalapüügiseaduse § 19 lõikele 2 on kalapüügikitsenduste aluseks teadusuuringud ja kalapüügi statistilised andmed.

Kalavarude uuringute tulemused näitavad, et püügi intensiivsus ja sellest tulenev ahvena töödussuremus on Kihnu rannavetes väga kõrge, mis takistab normaalse vanuselise struktuuriga populatsiooni kujunemist.

Ahven püütakse valdavalt välja enne alamõõdu saavutamist ning mõõduliste kalade osakaal populatsioonis on enamasti väike, mistõttu sõltub töödusvaru igal aastal oluliselt uute põlvkondade tekkest. Nõrk põlvkond mõjutab 2–3 aasta pärast suurel määral saaki ja järjestikused nõrgad põlvkonnad, mis iseloomustavad praegust ahvenavarut, tekitavad veelgi suuremaid ja pika-ajalisemaid mõnaperioode. Töõndusliku varu koosnemine enamatest põlvkondadest tagaks kalanduses suurema stabiilsuse.

Kuna Kihnu vetes 2008. ja 2009. aastal moodustunud ahvenapõlvkonnad olid looduslikel põhjustel väga nõrgad, siis koosneb Kihnu vete ahvenapopulatsioon hetkel peamiselt väga noortest 2010. ja 2011. aastal koorunud isenditest. 2010. aasta põlvkonna (kahesuvised) ahvenad on hetkel veel valdavalt alamõõdulised, kuid pikade ja soojade suvede tulemusel on kiiremaksulised isendid sellest põlvkonnast jõudnud kasvada alamõõduni. Samas ei ole need kalad jõudnud oma elus veel kordagi kudedada.

Kudemata kalade, st veel järglasi andmata kalapõlvkonna ekspuaterimine ei ole kalavarude jätkusuutlik kasutamine ning see toob kaasa varude vähenemise. Tulevikus tähendab see väiksemaid saaki ja kalapüügiga tegelevate isikute sissetulekute vähenemist mitmeks aastaks.

2011. aasta seirepüügid näitasid, et 2010. aastal moodustunud ahvenapõlvkond on andmerea arvukaim, mis tagab lähemas tulevikus ahvenasaakide suurenemise, juhul kui seda põlvkonda enne alamõõdu saavutamist välja ei püüta.

Praeguse püügikoormuse juures võib hinnata, et uus põlvkond ammendatakse suures osas juba kahe aastaga, ja nii sõltub ahvenavarut väga suurel määral jälle igast järgnevast põlvkonnast. Seetõttu ei ole püügikoormuse suurendamine mõeldav,

sest see põhjustaks kalavarude ja ka saakide ebastabiilsust.

Ahvenapüüki, nagu muudki püügikoormust reguleeritakse rannikumeres kasutada lubatud püüniste piirarvuga, mille kehtestab igal aastal Vabariigi Valitsus. Lisaks püüniste piirarvule reguleerivad püügikoormust ka erinevad piirangud, nagu kalade alamõõdu, keeluajad ja -piirkonnad ning kasutada lubatud silmasuuruse määramine erinevatele püügi vahenditele, et tagada püügi vahendite selektiivsus.

Nakkevõrkude silmasuuruse vähendamine oleks oluline muutus püügi reguleerimisel, millega kaasneb kordades suurem väiksemate kalade püük, mis omakorda tähendab väga olulist püügikoormuse suurendamist. Kuna Kihnu piirkonna ahvenavarude kasutamine ei ole praegu jätkusuutlik, siis püügikoormuse suurendamine halvendab seda olukorda veelgi. Seega, kui minna Kihnu rannavetes kasutada lubatud võrkude silmasuuruse vähendamise teed, tuleb rakendada muid püügikoormuse parandamise meetodeid.

Lihne arvutus näitab, et kui 70 mm võrk püüab koguseliselt mõõdulisi ahvenaid ligi 400 g võrguõõ kohta, siis 60 mm võrgu saagis on küll mõõduliste isendite kaal ligi neli korda suurem (kuni 1,8 kg), kuid sellega kaasneb ka arvestatav alamõõdulise kala kaaspüük (ligi 200 g). Kaaluliselt suureneb püügikoormus ühe võrguga seega ligi viis korda, mis sisuliselt tähendabki nakkevõrkude arvu vähendamist viis korda.

Peenemasilmaliste võrkude kasutuselevõtt suurendab ka teiste tööduskalade alamõõduliste isendite kaaspüüki. Nakkevõrkudest ei ole võimalik alamõõdulisi isendeid eluvõimelisena vette tagasi lasta, sest võrgusilma kinni jäädes vigastab kala nii lõpuseid kui soomuskatet. Uuringud on näidanud, et kasutades õigeid töövõtteid on võimalik kalu mõrrast vabastada. Seejuures tuleb nõustuda, et sooja vee perioodil on ka mõrdadest eluvõimelise kala vabastamine küsitav.

11. märtsil 2011 toimus Kihnus kalurite koosolek, kus üheks peamiseks arutluse teemaks oli just võrgusilmasuuruse ahvenapüügil. Kalavarusid uurivate teadlaste seisukohti esitas sellel koosolekul TÜ Meireinstituudi teadur ihtüoloog Heli Špilev. Kalurid ei kiitnud heaks ettepanekut, mille kohaselt võrgu silmasuuruse vähendamisel kahandatakse ka nakkevõrkude üldarvu.

Seega ettepanek vähendada Kihnu rannavetes kasutada lubatud nakkevõrkude silmasuurust on otseselt seotud vajadusega vähendada nimetatud püügi vahendite arvu.

Lugupidamisega

Andres Taliäär,
asekantsler

Avage ukseid külalistele

◆ Kuna paljud turistid on huvitatud sellest, kuidas Kihnu kodudes elatakse, on vallavalitsus valmis kodude külastamist vahendama. See oleks Kihnu inimestele ka üks lisateenimisvõimalus.

Kõik, kes oma kodude avamisest on huvitatud, võiksid sellest vallavalitsusse teada anda. Kui huvilisi on, lepatakse kokku hinnakiri ja lisatakse teenus turismipakettidesse.

Kihnu kodude nägemisest oleks eelkõige huvitatud välismaalased, kelle jaoks oleks huvitav vaadata, mis on inimestel kodus, aidas ja kirstus või kuidas tehakse leiba ja õlut.

Kes on valmis oma kodu raha eest näitama, peaksid sellest vallavalitsusse Kristel Nazarovile teada andma telefonil 446 9910.

OKTOOBER VALLAVOLIKOGUS

◆ Muudeti Kihnu Vallavolikogu 29.07.2010. a otsust nr 35;

◆ Otsustati taotleda Kihnu valla munitsipaalomandisse Sääre külas asuva vallale kuuluva Liiva-Tolli-Alametsa tee alune maa;

◆ Muudeti Kihnu Vallavolikogu 09. veebruari 2009 määrust nr 1 „Kihnu Vallavalitsuse teenistujate ja vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate struktuur, koosseis ja palgamäärad“. Muudatus: Kihnu Vallavalitsuse struktuuri lisati 0,5 projektjuhi ametikoht. Alates oktoobrikuust töötab projektjuhina Ivar Tenson.

◆ Toimus valla 2011. aasta esimese lisaelarve esimene lugemine.

◆ Tõsteti vallavanema töötasu, töötasuks määrati 1300 eurot.

Vene gümnaasiumi õpilased

Neljapäeval, 13. oktoobril külastasid Kihnu saart Pärnu Vene gümnaasiumi lauluansambel „Rukkilill“ ja tantsuansambel „Koletsško“ (tõlkes „Sõrmus“).

Tantsuansambli juhendaja oli Jelena Vaganova ja lauluansambli juhendaja Valentina Sutt - mõlemad on Pärnu Vene gümnaasiumis õpetajad.

Kuna olin slaavi kultuuriga oma elu jooksul üsna vähe kokku puutunud, ei osanud ma sellest kontserdist midagi suurt oodata. Kuna olin selle kontserdi korraldaja, oli hinges pigem hirm ja tohutu küsimärk, mis saab.

Päev, kui Vene gümnaasiumi õpilased rahvamajja jõudsid, oli tavapäraolest päevadest teistsugune.

Rahvast oli järsku majas nii palju. Vali muusika, sagimine, proovide tegemine, esinemine. Sel päeval tund-

sin küll, et mul võiks olla käsi sama palju kui kaheksajaljaljalgu.

Aga siiski polnud neid nii palju vaja: kõik sujus hästi.

Riietuses kulda ja karda

Kontserdi alguses imestasin, kui suur rõhk on pandud esinemiskostüümidele – lausa müstika. Kui eesti inime-
ne valib esinema minnes riie-

tuse, mis oleks soliidne ja tagasihoidlik, siis venelaste esinemiskostüümid on hoopis vastupidised – uhked. Suurel hulgal kulla, karra ja tohutu säraga kaetud.

Kohati tundus, et noored slaavi kultuuri esindajad ei paista suure kullasära alt väljagi. Aga neile sobisid need esinemiskostüümid.

Erinev oli ka see, et eestlaste juuksed lehvivad tantsi-

OKTOOBER - NOVEMBER VALLAVALITSUSES

◆ Otsustati ühele isikule koduteenuste osutamise;

◆ Evald Lilles'ele väljastati projekteerimise tingimused olemasoleva majutushoone laiendamiseks Linaküla küla Kastani katastriüksusel;

◆ Kihnu Uusmaja korteriühistule väljastati kirjalik nõusolek veetorustiku ehitamiseks Lemsi küla Uusmaja, Suitsutšehhi, Saaru, Kivilaeva ja Sadamakai katastriüksustele;

◆ Kihnu vallas Sääre külas asuva riigile üleantava Liiva-Tolli-Alametsa tee teenindusmaaks määrati 1290 m²;

◆ Nõustuti 2027 m² suuruse maa ostueesõigusega erastamisega August Vesikule, Sirje Pasanenile, Peeter Vidrikule ja Olev Vidrikule koha-aadressiga Rootsiküla küla, Loti ja kinnitati erastatava maa maksustamishind;

◆ Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le väljastati kasutusload Linaküla küla Mäeotsa kinnistu ja Lemsi küla Mõmmina kinnistu elektriliitumissühenduste kasutamiseks;

◆ Valla väikebussi soetamise omafinantseeringu katmiseks eraldati valla eelarve reservfondist 2900 eurot;

◆ Kinnitati valla 2012. aasta eelarve projekti koostamise tingimused;

◆ Kihnu Majanduse osatühingut toetati 995 euroga nende kasutuses olevale traktorile lumesaha soetamiseks;

◆ Keelduti Kihnu Majanduse osatühingu toetamisest nende kasutuses olevale traktorile esilaaduri soetamiseks;

◆ Kihnu Kooli direktori asendajaks ajavahe-
mikul 12.-21. oktoober määrati Evi Tõeväli;

◆ Kihnu Rahvamaja juhataja asendajaks ajavahe-
mikul 31. oktoober kuni 04. november määrati Mare Mätas;

◆ Kihnu Kooli lasteaiaga liitühma laste arvu suurendati kahe lapse võrra, laste arvukus kinnitati 20;

◆ Muudeti Kihnu Vallavalitsuse 03.05.2011. a korraldust nr 48:

◆ Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le väljastati kasutusluba Linaküla küla Niinemäe ja Pärnamõisa kinnistu elektriliitumissühenduse kasutamiseks;

◆ Helle Intsaare'le väljastati kirjalik nõusolek salvkaevu ehitamiseks Linaküla küla Toominga katastriüksusele.

esinesid Kihnus

des igas ilmakaares, venelased panevad juuksed kinni kas kranni või hobusesabasese.

Lauluansambli esinemisest ootasin miskipärast tõelist vene temperamenti. Kui aga lauluansambel esines samamoodi nagu eesti lapsed seda tavaliselt teevad, olin natuke pettunud.

Mõtlesin, miks nad küll ei laula naudinguga. Kas see

on taaskord mingi stamparausaam vene temperamendist? Ometigi olin ma ju tantsude ajal seda vene temperamenti näinud: tõeline nauding ja eneseteadlikkus. Miks siis laululastel midagi puudu jäi? Miks nad sama hingestatusega ei laulnud kui tantsisid? Kas laulu sõnum ei puudutanud neid või meeldis neile tantsida rohkem kui laulda?

Võib-olla tekkis olukord,

kus noored tantsisid kogu hingega oma temperamendi välja, jätmata laulmiseks enam grammikestki energiat, väsides laulmise ajaks ära. Või seisnes probleem selles, et nad ei osanud end laulmise ajaks ümber lülitada.

Kogu päeva, kui rahvamaa oli täis slaavi verd, oli maja õhkkond kuidagi teistsugune. Mu hing oli täis erinevaid emotsioone, mõtteid ja tundeid.

Suurem osa oma väärarusaamadest vene noortest pidin muutma kas täielikult või vähemalt poole võrra. Sain teada, et vene noor oskab eesti keelt paremini, kui me tihtipeale arvatagi oskame.

Ühtlasi imestas, et hingelt ja südamest lahked venelased on sõbralikud ja tänulikud kõige eest.

Nad on tänulikud võõrustamise eest, tänulikud kül-

la kutsumise eest, tänulikud selle eest, et nad said võimaluse jagada seda, mida nad oskavad.

Lisaks oli mu jaoks hämmastav ja harjumatu, et esinejad töid meile kingitsuse. Kingitus oli tänuks selle eest, et me neid võõrustasime ja vastu võtsime. Eestlane ei tee ju kunagi nii! Tavaliselt eestlane ei võta kaasa kingitust, kuhu teda on esinema kutsutud või tellitud. Pigem sirutab käe välja ja ootab, et talle selle eest midagi antakse.

Kogu päev oli väga emotsionaalne. Sain tuttavaks põnevate inimestega, leides nende seast mõttekaaslast ja häid tuttavaid, kolleege, kellega edaspidigi midagi korraldada, ja uusi ideid, kuidas slaavi kultuuri edaspidigi Kihnu sobitada. Tulemus oli kokkuvõttes rohkem kui rahuldav.

Kristin Mei

Kihnu Viiulifestival tõi külalisi üle Eesti

Esimese Kihnu Viiulifestivali toimumist toetasid Kultuurkapitali Rahvakultuuri ja Pärnumaa sihtkapitalid. Lisaks soetati Rahvakultuuri sihtkapitali ja laupäevaõhtuse peo piletiraha toel lastele 5 uut viiulit. Pikemalt saab Viiulifestivalist lugeda ajalehest Kyne.

Fotod: Helen Kömmus

Novembrikuu rahvamajas

◆ Reedel, 11. novembril rahvamajas **FILMITALGUD**. Pileti hind: 3 eurot tavapilet, 2 eurot õpilane, tudeng, pensionär, ajateenija, õpetaja

◆ Pühapäeval, 13. novembril rahvamajas kell 16 **ISADEPÄEV**

◆ Kolmapäeval, 16. novembril rahvamajas kell 16 **KOOLILASTE MILJONIMÄNG**

◆ Reedel, 25. novembril külades **KADRIPÄEVA TÄHISTAMINE**

◆ Pühapäeval, 27. novembril **I ADVENT**

Kihnu lihaveiste karja veterinaarne läbivaatus 4. novembril. Proove võtsid Maarika Saks ja Liina Rahma mandrilt ja loomi näitasid ette Kihnu Majanduse OÜ tublid töötajad Ille, Tarmo ning Lembit. Foto: Paal Pölluste

LEADER
EESTI

LEADER tegevusgrupp MTÜ PÄRNU LAHE PARTNERLUSKOGU (PLPK) avab taotlusvoorud

Leader - meetme raames antava projektitoetuse (MAK meede 4) taotluste vastuvõtmi-seks aastal 2012. Taotlusi on õigus esitada mittetulundusühingutel, ettevõtjatel, sihtasu-tustel, seltsingutel ja kohalikel omavalitsustel, kelle tegevus toimub Audru, Häädemees-te, Kihnu, Koonga, Lavassaare, Saarde, Sauga, Tahkuranna, Tõstamaa, Varbla valdade territooriumil, lähtudes PLPK strateegiast.

Avatud on järgmised meetmed (kuni meetme eelarves jagub rahalisi vahendeid):

Meede 1 Koostöö, koolitus ja teavitustegevus

Meede 2 Külade elukeskkonna uuendamine ja arendamine

Meede 3 Noorte kaasamine kogukonna elukeskkonna parendamisse

Meede 4 Ettevõtluse konkurentsivõime tõstmine

Meede 5 Turismi edendamise meede Romantiline Rannatee

Täpsem informatsioon strateegia meetmete kohta koduleheküljel www.plp.ee

Projektitaotlusi saab esitada kirjalikult:

I taotlusvoor 31.01.2012 - 03.02.2012

II taotlusvoor 17.09.2012 - 21.09.2012

PLPK bürosse Ringi 1a, Audru, Pärnumaa, kell 9.00-16.00

Konsultatsiooni saab küsida meetmespetsialistidelt:

Margit Merila, tel 526 0894, e-post: margitmerila@gmail.com

Raili Mengel-Sünt, tel 521 9722, e-post: raili@maaturism.ee

Mercedes Merimaa, tel 509 2261, e-post: plpparnu@gmail.com

NB! Konsultatsiooni ja taotluse esitamise aja palume eelnevalt broneerida e-posti: plpparnu@gmail.com teel või telefonil 433 1053. Taotluste vastuvõtu ajal konsultatsioone ei toimu.

Mercedes Merimaa, PLPK tegevjuht

Kihnu kooli LASTEVANEMATE ÜLDKOOSOLEK

toimub

16. novembril

kell 19.00

koolimajas.

PÄEVAKORD:

1. Ülevaade 2011.-2012. õppeaastast
2. Lasteaia laiendamine
3. Hoolekogu uue liikme valimine
4. Jooksvad küsimused

**Alates 1. detsember 2011
uued lahtiolekuajad:**

**KIHNU JÄÄTMEJAAM
ja TAARAPUNKT**

ESMASPÄEV	SULETUD
TEISIPÄEV	10-12.30
KOLMAPÄEV	10-12.30
NELJAPÄEV	10-12.30
REEDE	10-12.30
LAUPÄEV	10-12.30
PÜHAPÄEV	SULETUD
RIIGIPÜHADEL	SULETUD

Kihnu Majanduse osühing,
registrikood 11187384, Linaküla küla,
Kihnu vald, Pärnumaa
TELEFON 442 0220, majandus@kihnu.ee

**Jõuluootus algab
pühapäeval, 27. novembril
Kihnu muuseumis.**

KÜLAS

Anu Tõstamaa Käsitöötoast,
kellega teeme kõrkjatest palle,
millele lisame erinevate
materjalidega jõulumeeleolu
ja pidulikkust.

Nele Tamm Pikaverest, kellega
teeme ja sööme omatehtud
jäätit

Ostan talukoha või maja.
Andreas 5 664 4880.

Programm „KUTSE“ on teinud läbi uuenduskuuri ning lisaks katkestanutele on programmi raames võimalik õppida ka täiskasvanutel eraldi õpperühmades.

Kui sa oled kunagi katkestanud õpingud kutseõppeasutuses ning tahaksid need nüüd lõpetada, siis on programm KUTSE just sinule !

Kas ka Sinuga juhtus nii, et majandusõitsengu ajal tundus töötamine mõistlikum kui õppimine ning praktikalt tagasi kooli Sa enam ei jõudnud? Nüüd aga on olukord tööturul hoopis teine. Äkki kuluks lõputunnistus siiski ära?

See programm on suunatud Sulle, kui oled õppinud kutsekoolis ja ajavahemikus 01.01.2000-01.09.2010 selle pooleli jätnud. Katkestamise põhjused pole olulised.

Huvi korral pöördu kutsekooli, kus õppisid enne või teise kutsekooli, kus on sama või sarnane eriala.

Või soovid hoopis omandada uut elukutset omaealiste, elukogenud inimeste grupis? Ka siin on sulle abiks programm KUTSE !

Sinu hariduse omandamine jäi aastate taha ning on minetanud oma funktsiooni, kuid nüüd

oled motiveeritud leidma uut rakendust läbi uue kvalifikatsiooni omandamise, aga Sa ei soovi asuda tavaõppesse koos noortega. Õppimine omaealiste, elukogenud inimestega, ühes grupis oleks meelepärasem? Antud programm pakub Sulle sellise võimaluse. Programmi alusel õppimisele ei ole eelduseks varasem sarnane haridus, töötamine antud erialal või töötustaatus. Oluline on vaid tahe õppimiseks.

Kui asud õppima programmi KUTSE alusel, siis on Sul võimalik taotleda õppijatele ettenähtud õppetootust, sõidusoodustust ja koolilõuna toetust. Õpe on TASUTA!

Kooli kontaktandmed leiad aadressilt
www.hm.ee/kutse

UURI OMA VÕIMALUSI KOHE!

Lisainformatsiooni saad ka
telefonil 735 0382 ja e-posti teel
aivi.virma@hm.ee või atkukutse@hm.ee

Aivi Virma,
programmi KUTSE juht

